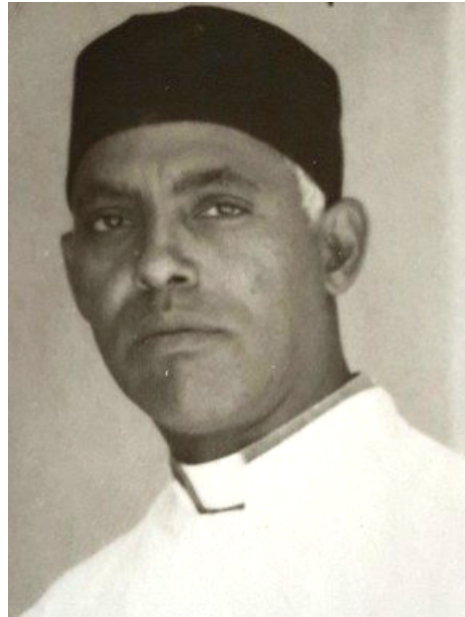

ቃለ እግዚአብሔር
ብምክንያት ዕረፍቲ
ክቡር አባ ተስፋዝጊ ዑቅቤት

ኅቲ አቦ ብሥልጣኑ ዝመደቦ ዘመንን እዋንን ክትፈልጡ አይተዋህበኩምን፤ መንፈስ ቅዱስ ምስ ወረደ ግና ኃይሊ ክትቐበሉ ኢኹም፤ አብ ኢየሩሳሌምን አብ ኩላ ምድሪ ይሁዳን አብ ሰማርያን ክሳብ ወሰን ምድሪ መሰኻኸረይ ክትኮኑ ኢኹም፤ ምስ በለ ‘እናረአይዎ ንሰማይ ዓረገ፤ ካብ አዕይንቶም ከአ ደመና ሰወረቶ’ (ግሓ 1:6)።

ፈጣሪ ካብ ዕለተ ልደትና ጀሚሩ ብመንፈስ ቅዱስ ሸሊሙ ንኹልና ንሰማይ መዲቡና’ዩ፤ ንመደቡ ዚልውጦ ድማ የልቦን፤ ንሱውን ዝጠዓስ ፈጣሪ አይኮነን። መድኃኒና ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ንኦርድእቱ ቃለ ድኅነት እናስተምሃረ ኩስኩስዎም ምስኣቶም ከአ ነዊሕ ጊዜ አሕለፈ። አብ ጊዜ ራህዋን ጸገምን ከምዝሳተፉ ገይሩ፡ ድኽመቶምን ጽንዓቶምን ክገልጹም ተረኽበ። ብትንሣኤኡ ኃይሊ ሞት ስዒሩ መላእክቲ ሰማይ ንመቓብሩ ዓጂቦም ‘ንምንታይ ምስ ምዑታን ትደልያኦ’ እናበሉ መስከሩ። ብተመሳሳሊ ብዕለተ ዕርገቱ ኃይሉን ክብሩን ንዝረአዩ ሓዋርያት ብሸራት ብመላእክቲ ክወሃቦም ንርኢ ‘መሬታዊ መደብ ድኅነቱ ፈጸሙ፡ ሰማያዊ ክብሩ ክጎናጸፍ’ ንሰማይ ከምዝደየበ ገለጹ። ጎይታ ካብኣም እንታይ ከምዚደሊ ጽኑዕ ለበዋ ገደፈሎም፤ እዚ ድማ ብመንፈስ ቅዱስ ዓቲቡ ክህነት ሰሪዑ ቀዲሱ እነሆ “አብ ኩሉ ምድሪ መሰኻኸረይ” ክትኮኑኒ ንወፍሪ ተበገሱ በሎም። ቃለይ አኸቢርኩም አብ ዓለም ተዋፈሩ ዘይጽምሉ አኸሊል ዓወት ክትሓፍሱ ኢኹም በሎም። እነሆ ንልዕሊ 50 ዓመተ-ተክህኖ ምስክር ዝኾኑ አቦና አባ ተስፋዝጊ አሰር ቅዱሳን ሓዋርያት ተኸቲሎም ብሕይወቶም ምስክር ኮኑ፡ እነሆ ዝተሰናደወሎም አኸሊል ዓወት ክዓትሩ ፈጣሪ ጸዊዕዎም ነፋንዎም አሎና፤ ፍረ-ክህነቶም መቀደሲና ይኹነልና! ንዓኣም ዝሃበና ፈጣሪ ምስጋና ይኹና!

ሓዋርያት አንቃዕሪሮም ንሰማይ ኪጥምቱ ኸለዉ፡ እንሆ ጻዕዳ ክዳን ዝተኸድኑ ክልተ ሰብኣይ ኣብ ጥቓኣም ደው ኢሎም ‘ኣቱም ሰብ ገሊላ፡ ስለምንታይ ኢኹም ንሰማይ ኣማዕዲኹም እናጠመትኩም ደው ኢልኩም ዘሎኹም...ካባኻትኩም ንሰማይ ዝዓረገ ኢየሱስ፡ ከምቲ ኪዓርግ ከሎ ዝረኣኸምዎ፥ ከምኡ ገይሩ ብግርግ ኺመጽእ እዩ፡ በልዎም።

ፈጣሪና ቃሉ ዘይሕሱ፡ ኪዳኑ ዘይጠልምዮ፥ ከምቲ ክብሪ ጎይታ ክርእዩ ዘንቓዕረሩ፡ ካህንዎን ምእንቲ ሕዝቡ ንሰማይ ኣንቓዕሪሩ ራህዋ-ሰላም-ፍትሒ ይልምን! ልኡኻት መላእኽቲ ነቶም ሓዋርያት ደጊምሲ ንሰማይ ምንቓዕሪሩ ይኣኸለኩም፡ መምህርኩም ግቡኡ ፈጸሙዮ ዝዓረገ፣ ካብ ሰማይ ብግርግ መጺኡ ክሳብ ዝጸባጸበኩም ኪዱ ንስኹምዎን እጃምኩም ግበሩዮም ዝበልዎም። ካህንዎን ንሰማይ እናጠመተ **‘አንቓዕደወ ሰማየ ኃቤከ ኅበ ኣቡሁ’** እናበለ ለበዋን ዝኸርን ክርስቶስ ህያው ይገብር። ካህን ምስ ምእመናን መጻልይቱ ኃቢሩ ድማ ‘ሞትካን ቅድስት ትንሣኤኻን ነዘንቱ፡ ዕርገትካን ዳግማይ ምጽኣትካን ነኣምን’ እናበለ ይጽልን የጸልን። በዚ ኸኣ ተኸፈልቲ ሓጎስ ትንሣኤኡ ገበረና።

ጎይታ ካብ ነፍስ-ወከፍ ምዕጉርቲ ንብዓት ክደርዝ እዩ (ኢሳ 25፡ 6-9)። ሕይወትና ትርጉም ዝህልዎ ኩሉ እንዓዮ ንቤተ-ኣምላኽ ዝመርሓና ምስ ዝኸውን ጥራሕ እዩ። ዓለም ሰላምን ታሕጓስን እትህብ እናመሰለት ብመንገዲ ኣምላኽ ንኸይንመላለስ እተዘንብዓናን እተመዛብለናን ጊዜ ኣለዎ። ንክርስቶስ ውሕሱ ዝገበረ ግና ኣይወድቕንዮ። እቲ ምስ ኣምላኽ ውኸጣዊ ሰላም ዘለዎ ብትእዛዙ ተቀዩዱዮ ዝጎዓዝ። እዚ ጉዕዞዚ ኣብ ኣቦና ኣባ ተስፋዝጊ ርኢናዮ ኢና።

ኣብ ጽንኩር እዋናት ኣብ ተስፋ ቀሩጸትን፣ ኣብ ከቢድ ደልሃመትን ዝነበረት ሰባኻ፡ ኣጆኹም እናበሉ ተስፋ ዝሃብዎ ኣቦ እዮም። ሎሚ ክፍለዩና እንከለዉ ንሓዝን፡ ምስ ኣምላኽና ሰሚሮም ምእንቲታ ዘፍቕርዎ ቤተክርስቲያናም ከምዝጽልዩልና ድማ ምሉእ እምነት ስለዘሎና ንሕጎስ።

ታሪኽ ሕይወት

1. ትውልዲ

ክቡር ኣባ ተስፋዝጊ ዑቕኢት፥ ካብ ኣቦኣም ኣቶ ዑቕኢት ልባብን ካብ ወላዲቶም ወ/ሮ ዑቕባማርያም ኃይለ ብ18.4.1935 ተወልዱ፣ ብ20.5.1935 ተጠመቁ፣ ብ4.3.1949 ብኣባ ክብሮም ወሪዕ ቅብዓተ ሜሮን፣ ብ24.8.1949 ድማ መጀመርያ ቀሩባን ተቐበሉ።

ኣባ ተስፋዝጊ ቅድሚ ንገዳም ምእታዎም ዕጡቕ ጓሳን ሓረስታይን ኮይኖም ምስ ወለዱምን ኣሕዋቶምን ብስምረት ዝነበሩ ዝነበሩዮም።

2. ትምህርቲ

- ብ1949፥ (ወዲ 14 ዓመት እንከለዉ) ኣብ ገዳም ዘርአ-ክህነት ከረን ኣትዮም 1ይ-5ይ ክፍሊ ተማህሩ፤
- ብ1953፥ ኣብ ኮምቦሪ ኮሌጅ ኣሥመራ ተላኢኹም ማእከላይ ደረጃ 6-8ይ ክፍሊ
- ካብ 1954-1961፥ ካልኣይ ደረጃ ትምህርቶም (9ይ-12ክፍሊ) ኣብ ኮምቦሪ ኮሌጅ ተማህሩ።
- 1961-1964፥ ንቫቲካን ተላኢኹም ኣብ ጳጳሳዊ ዩኒቨርሲቲ ኡርባንያና ትምህርተ ፍልስፍና ተማህሩ
- 1964-1972 ትምህርተ መለኮት ተማህሩ
- የካቲት 1966 መዓርገ-ድቀኡና ብኢድ ብጹዕ ኣቡነ ኣሥራተ-ማርያም የምሩ ተቐቢሎም
- ብ19.11.1967 ድማ መዓርገ-ክህነት ብኢድ ብጹዕ ኣቡነ ኣብርሀ ፍራንሷ ተቀበሉ።
- ካብ 1961-1972 ኣብ ዝተጠቐሰ ዩኒቨርሲቲ ዝለዓለ መንፈሳዊ ትምህርቲ ተኸታቲሎም ብትምህርተ መለኮት ሊቅነቶም ኣመስኪሮም ‘መዓርገ ዶክተሬት’ ጨበጡ። ንመጽናዕታዊ ጽሑፎም ዘቕረብዎ Current Christological Positions of Ethiopian Orthodox Theologians, Orientalia Christiana Analecta, 193 (Rome 1973). ንብዙሓት ተመራመርቲ መወከሲ መጽሓፍ ኮይኑ ይርከብ።
- ብ1973 ንዓዲ እንግሊዝ (ለንደን) ተላኢኹም ካብ University of London - Institute of Education ብስነ-ምምህርና ስርቲፊኬት (Certificate in Education) ረኸቡ።

3. ሓዋርያዊ ኣገልግሎት

ድኅሪ ናይ ነዊሕ ዓመታት መጽናዕትን ምርምርን ንሃገርና ተመሊሶም።

1. 1974-1989 ናይ ገዳም ዘርአ-ክህነት ከረን ርእሰ መምህርን፣ መምህርን ተመዲቦም ኣገልገሉ
2. 1977-82 ንበጉ ን5ተ ዓመታት ብስናብትን በዓላትን ንደብረ ቅዱስ ዮሴፍ ኣገልገሉ

3. መስከረም 1982-1993 ከም ዓቓቤ-መንበር (ቪካርዮ) አብ ምዕራባቂ ዕቕብና ከረን
4. 1983-84 አብ ቊምስና ቅዱስ ጊዮርጊስ ወስበንስረኽሑ ሓደ ዓመት እናተመላለሱ አገልገሉ
5. 1985-86 ንቊምስና ቅዱስ ጊዮርጊስ ደሮቊ እናተመላለሱ ንሓደ ዓመት
6. 1987-93 ቊምስና ቅዱስ ሚካኤል ድጊ ንገተ ዓመት አገልገሉ
7. 1993 አብ ገዛባንዳ እንዳ ሥላሴ ንገተ አዋርሕ አገልገሉ
8. ጥቅምቲ 1993–1995 አሥመራ ሓለቓ ገዳም ዓቢይ ዘርአ-ክህነት
9. ብታሕሳስ 1994 ናይ ኤርትራ ካቶሊካዊት ቤተክርስቲያን ሰክረታርያት አባል ቦርድ ኮኑ
10. ብ1995 ናይ ቤ/ጽሕፈት ካቶሊካዊት ቤተክርስቲያን ኤርትራ (ኢ.ሲ.ኤስ) አወሃሃዲ
11. 1996 ድጎሪ ምቛም ኤጳርቅና ንሓደ ዓመት ዋና ጸሓፊ ቤ/ጽሕፈት ካቶሊካዊ ኤጳርቅና ከረን
12. 15 መስከረም 1997-2008 ቆሞስ ኪዳነ ምሕረት ሓሸላ እንከለዉ ሓዳስ ቤ/ክርስቲያን ሰሪቶም አብ ፍጻሜ አብጽሕዋ
13. መስከረም 1998-2000 አብ አሥመራ ናይ ኤጳርቅናታት ማእከል መምህር ትምህርተ መለኮት።
14. 2008-2018 አብ ዓቢይ ዘርአ-ክህነት አሥመራ አቡ-ነፍስ
15. ነሓስ 2018 አብ ከረን ዘርአ ክህነት ውራይ ጥዕናኦም እናገበሩ
16. 02 ሰነ 2019 ልክዕ ሰዓት 7:15 ድ.ቀ.አብ ገዳም ደብረ ፅንሠታ ለማርያም አዕረፉ
17. 04 ሰነ 2019 ሰዓት 10:00 ቅ.ቀ. አብ መጋርሕ ሓመድ አዳም ለበሱ።

4. ተወሳኺ አገልግሎት

ክቡር አባ ተስፋዝጊ ካብ ምሥረታ ኤጳርቅና አትሒዞም ንዕብየት ኤጳርቅና አብ ዝተፈላለዩ ጽፍሕታት እናተዋሰኑ ዓቢይ አበርክቶ ዝገበሩ ካህን እዮም። ኩሎም ካህናት ሓሳባትን ምኽርን አባ ተስፋዝጊ ንምስማዕ ብውዕዉዕ ባህግን ሃንቀውታን ንኽሰምዑዮም ዝብህጉ። ከም አባል ቤ/ምኽሪ ካቶሊካዊ ኤጳርቅና ከረን፣ ፍሉይ

ምክርን ዘተን ኣብ ዘድልየሉ ኣብ ዝሕተቱሉ ደኺመ ርሒቁኒ ከይበሉ ብሕጉስ መንፈስ ዝዋስኡ ኣብነታዊ ኣቦ እዮም።

5. ፍሉይ መለለዪ ጠባያት ኣባ ተስፋዝጊ

- ጽሩይ
- ሊቅ፣ መስተውዓሊ፣ ተመራማሪ...ንዝተባህለ ወይ ዝተነግረ ብህድኣት ዝሰምዑ፣ ቀልጢፎም መልሲ ንምሃብ ዘይህወኹ...ሓሲቦም ዝህብዎ ውሳኔ ድማ ርጡብ
- መኻሪ/መዓዲ፣ ጉዳያት ኣብ ዘይተደልየ መዓዝን ከይከዱ ብኣግኡ ዝገንቡ
- ንኣገልግሎት ቤተ-እግዚአብሔር ኣብ ዝሕተቱሉ ጊዜ መንፈስ ኣንነት ገዲፎም ብፍቕሪ ተደሪኹም ብትሕትና ዝእዘዙ
- እርኑብ፣ ልዙብ ኣብ ዘይምልከቶም ጉዳይ ተቐላጢፎም ዘይኣትዉ...Abba Tesfazgi Uqubitኣብ ዝኣመኑሉ ተሪር
- ትምህርቲ ኣብ ሃገረ-ሰባት ክሰፍሕ፣ ብፍላይ ቆልዑን ደቕንስትዮን ክመሃራ ድልየት ዘለዎም

ኣብዘን ውሑዳት ዓመታት ስቓይ እናጸንዖም ብዝኸደ፣ ብሰበኻኦም እናተደገፉ ዝከኣል ዘበለ እናተገብረሎም፣ ንኹሉ ዝተገብረ ድማ ብልቢ እናመስገኑን እናመረቁን መዋዕል ሕይወቶም ዛዚሞም ኣለዉ። እቲ ሓላዪ ሰማያዊ ኣቦ ፍረ-ድኻሞምን ጸዕሮምን ይሃቦም! ወትሩ ምስ ቅዱሳኑ ይጸንብረልና!

ኣባ ዑቕጣጋብር ወልደጊዮርጊስ
ዋና ጸሓፊ

አርጋኖን ክብር ወዝክር
ለአባ ተስፋ-እግዚእ ዑቅብሊት
ዘአዕረፈ አመ 26 ለወርታ ግንቦት 2011

በተፍጻሜ ጋይሉ ጥበብ-ቃላቲሁ መንክር፡ ለብሉይ ያዕቆባዊ ውጥነ ጎልዐ፡ ደይነ ታሪክ መንበረ ከረን ዘአእተተ፤ መድኅን ወሊቅ፡ ኅሩዮ ወድሙቀ፡ በጎሳዊ ኮከብ በዘይደልዎ ጳውሎሳዊ ክብር፡ አልዲሎ ወዓጺፎ ክሳዱ፡ በዕረፍተ ጻድቃን፡ አመ አመ አዕረፈ፤

ቀዳማዊ ሐላሚ ወአሕላሚ፡ በእንተ ቀደመ መንበረ ከረን፡ አቡነ ቢያኬሪ፡ በእንተ ዘፈጸሞ ዓቢይ ታሪክ፡ ወዝክር፡ ዝክቡር አብ፡ እምአእላፋት ጴጥሮሳውያን ከዋክብት፡ ኅዳጠ ቍልቍሊተ አጽደፈ፤

===000===

አመ ተፈነወ ወተሰምዐ፡ ዜና ዕረፍቱ ለሊቀ ሥነ-መለኮተ ክርስቶስ፡ አባ ተስፋ-እግዚእ እምደብረ ፅንሠታ ለማርያም ዘከረን፡ ፈራዩተ ደብርነ፤

ዕጹብ ወመድምመ ኮነ ለሰሚያቱ ወለተወክፎቱ ለመካነ ታሪክ መጋርሕ ወለሰብአ ታሪክ ደቂቀ መጋርሕ ርሑባት አእዛነ፤

በከየት ወለሓየት ደብረ ፅንሠታ ለማርያም ዘከረን በሓጢአታ ለአሓዱ እምፍቁራን ወክቡራን መማህራኒሃ በኩሉ ፍናዌሁ ዘኮና ትጉሀ ወእሙነ መምህረ አሚን ከመ ብሩረ ሮሜ ፍቱነ፤

በከየት ወአስቆቀወት ደብረ ቅዱስ ሚካኤል ከረን ሰሚዐ ዜና ዕረፍቱ ለዘሰርሐ ወለዘደክመ ከመ ዐቃቤ መንበራ ለብዙኅ ዓመታት ወበጊዜ ትዕግልታኒ ዘኮና እምዘጸንዑ ዘጸንዐ ቤያንኬራዊ ጸወነ፤

በከያ ወለሐያ በሓውርተ በጎስ ወዘአድያሚሀ ሰምዐን ዜና ዕረፍቱ ለወልደ ዑቅብሊት ዘኤጳርቃ ከረን ወለታሪኩ ዘኮነ በአማን እምክቡራን ዘከብረ እብነ መዓዝነ፤

ፈርሀት ወደንገጸት መካነ ነጋድያን ደዓሪ ሰሚዐ ዜና ዕረፍቱ ለዘዐብዮ እንዘ ይኔሉ አባግዐ አቡሁ በውስተ ግሩም ዐጸዳ አፍራዩ በጎሳዊ ወይነ፤

ወአመ ተልዕለ ስእለተ መጥዎት ጠዋይ ወሚን፡ ወልደ ዑቅኤቲ ጥቡዕ በዘኢይትረስዑ ወዘኢይበልዩ ቃላቲሁ ወጽሑፉ እንበለ ተዐውሮ ወተድኅሮ እንዘ ይጸርሕ በከልሖ ተቃረነ ወተሳነን፤

ወበዝኒ ተስምየ ወይሰመይ መምህርነ ሊቅ እብነ ፈለገ ደዐሪ፡ መድኅነ ገራህተ ቱቤ ተምሳለ እብነ ፈለግ ዘዳዊት ነቢይ እንተ ባቲ ነፍሰ ዳዊት ድኅነ፤

ሐዋሪ ዲበ መጎደ ታሪክ እንበለ ሐመረ ታሪክ መምህርየ፡ ለተምሳለ አፍቃሪ ብሩር ስእለት ከመ ወልደ አስቆሮታዊ በነሲኦቱ ሠላሳ ብሩረ ለዘተኩነን ቅድመ መላሕቅት አኩነን፤

መነ እወ መነ ከመ ወልደ ዑቅኤቲ በእንተ ገራህተ ወንጌሉ ወሕዝቡ ዐጢቆ ቀናተ ተወፍዮ ወትሕትና ወምናኔ እስከነ ዕለተ ዕረፍቱ ዘሰርሐ ወዘደክመ ኅዲጎ ወረሲዖ ንብረተ-አቡሁ ለይኩን መካነ፤

መነ ከመዝ አብ ለጽኑን ወለጠዋይ ወለጥራይ ውጥነ ወሕልመ መላሕቅት ወሚን ላዕለ አበዊሁ በጥብዐ ልቡ ወጥበበ ቃላቲሁ በጸጋ ወኃይለ-ካህናዊ ብርሃኑ ወአዕወሮ ዐይነ፤

አልቦ ወኢተረክበ እስከ ይእዜ ከመ ወልደ ዑቅኤቲ ጥቡዕ በእንተ መፍቅደ ልብ ወውጥነ አበዊሁ ወአኃዊሁ ለበጎሳዊ አዲማዊ ቅናቱ እንዘ ይሐብን በከልሖ ዘጎሐነ፤

አምጣነ ተሳነን እወ አምጣነ ተሳነን ምስለ መላሕቅት ወሥልጣናት በነገረ-ቤተክርስቲያኑ ወንብረታ ረታዒ ወሰዓሪ በአማን ወበጽድቅ እንበለ ሐልየነ፤

አልቦ እወ አልቦ ወኢተወልደ ከማሁ በገራህተ ወንጌለ ቤያንኬሪ ወእስቴላ እስከ አአምሮ አነ፤

ወልደ ዑቅኤቲሰ መዝገበ ታሪክ ወጥብብ ወዝክር ወምክር ነበረ፡ ወስምዐ ቃላቲሁ አማናዊ ለሐመረ ታሪክ ደቂቀ መጋርሕ ዘይከውኑ አእጋረ ታሪክ ወዐይነ፤

በአማን ብጹዕ ውእቱ ወልደ ዑቅኤቲ ለታሪክ መንበሩ ወአበዊሁ በኅሊና ወዝክረ ደቂቁ ወወረስቱ ዘአስረፀ ወዘአጽሐፈ ቅድመ ይኅድጋ ለደብረ ፅንሠታ ለማርያም ድምቀተ ብርሃነ፤

መኑ ዘይክል ይብለን ወልደ ዑቕብት የም ሞተ እንዘ እንዘ ሀሎን አእላፋት
ወረሰቱ ወጸሐፍተ ታሪኩ እምክዕይንተ ማየ ጥበቡ ወታሪኩ፡ ጥበብ ወታሪክ
ዘጸፈነ፤

ኢይትበሃል ፈጻሚ ዘኢይመውት ወዘኢይትረሳዕ ዓቢይ ታሪክ ወዘይተ ማኅቶት
አኃዊሁ፡ ሞተ ለያዕርፍ እምድካሙ በከዊኖቱ ሥጋዊ ለእመ እምኔነ ሐወነ፤

ኢይረስዐን ወልደ ዑቕብት አላ ይተነብል ለነ፤

ወታዕርፍ ወትንበር ውስተ ዐጸደ ገነት ነፍሰ ትጉህ ወውፉይ ኖላዊ አቡነ፤

በረከተ ትሩፋተ ተክህኖሁ ይንበር ምስሌነ። አሜን።

ብአቶ እንድርያስ ሃብተ - ከረን